

KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 7. marts)

par valsts atbalstu C 41/2004 (ex N 221/2004) – Portugāle – Ieguldījuma atbalsts uzņēmumam
ORFAMA, Organização Fabril de Malhas S.A.

(izziņots ar dokumenta numuru K(2007) 638)

(Autentisks ir tikai teksts portugāļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2007/494/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

II. ATBALSTA SĪKS APRAKSTS

Atbalsta saņēmējs

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas aicinātas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi minētajiem pantiem ⁽¹⁾, un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

- (1) Portugāle 2004. gada 5. maija vēstulē (reģistrēta un saņemta 19. maijā) informēja Komisiju par nodomu sniegt atbalstu uzņēmumam *Organização Fabril de Malhas S.A.* (turpmāk "ORFAMA"), lai palīdzētu finansēt uzņēmuma ieguldījumu Polijā. Komisija 2004. gada 15. jūlija vēstulē pieprasīja papildu informāciju, Portugāle atbildēja 2004. gada 30. septembra vēstulē (saņemšana reģistrēta 5. oktobrī).
- (2) Komisija 2004. gada 6. decembra vēstulē informēja Portugāli par savu lēmumu saistībā ar iepriekšminēto atbalstu uzsākt EK Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru.
- (3) Portugāles iestādes 2005. gada 4. februāra vēstulē (saņemšana reģistrēta 9. februārī) sniedz savus apsvērumus par minēto procedūru.
- (4) Komisijas lēmums uzsākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽²⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus komentārus. Komentāri netika saņemti.

⁽¹⁾ OV C 14, 20.1.2005., 2. lpp.⁽²⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

- (5) ORFAMA ražo gatavus trikotāžas izstrādājumus Bragas pilsētā, reģionā, uz kuru attiecas EK dibināšanas līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunkts. Uzņēmums ir izveidots 1970. gadā. Tajā ir 655 darbinieki un tā gada apgrozījums ir EUR 25 miljoni. Uzņēmumam pieder 45 % no cita apģērbu ražotāja "Marrantex". Lielāko daļu produkcijas uzņēmums pārdod Eiropas Savienībā (50 %), ASV un Kanādā (38 %) un Japānā (5 %) ⁽³⁾.

Projekts

- (6) Projekts paredz divu trikotāžas uzņēmumu – *Archimode SP* un *Wartatex SP*, kas atrodas Lodzas pilsētā Polijā, iegādi. Abi uzņēmumi ražo apģērbus.
- (7) ORFAMA sāka strādāt ar Polijas uzņēmumiem 1995. gadā saskaņā ar apakšlīgumu, šo uzņēmumu produkcija veido 30 % no ORFAMA apgrozījuma. ORFAMA tad nolēma konsolidēt savu klātbūtni Polijā un Austrumeiropas tirgos, iegādājoties divus Polijas uzņēmumus.
- (8) Portugāles iestādes atzīmēja, ka ORFAMA saglabās savas pašreizējās ražošanas jaudas Portugālē, nepārceļot ražošanu uz Poliju. Projekta uzdevums ir palielināt ražošanas apjomu, atbrīvojot jaudas Portugālē lielākas pievienotās vērtības ražojumiem, kā arī piekļūt Vācijas un Austrumeiropas tirgum.
- (9) Portugāles iestādes uzskatīja, ka šis projekts stiprinās tekstilrūpniecības konkurētspēju Eiropas Savienībā, ņemot vērā, ka ORFAMA un Polijas uzņēmumi saskaras ar pieaugošu konkurenci no Āzijas valstīm, jo īpaši Ķīnas. Projekts noslēdzās 1999. gada decembrī.

⁽³⁾ Visi dati ir minēti paziņojumā.

Atbalsts

(10) Ieguldījums, iegādājoties abus uzņēmumus sasniedza EUR 9 217 516 (EUR 8 900 205 par *Archimode* un EUR 317 311 par *Wartatex*). ORFAMA finansēja 97 % no ieguldījumiem ar aizņēmumiem bankās un atlikušo daļu ar pašu kapitālu.

(11) Portugāle paziņoja Komisijai par savu nodomu sniegt ORFARMA nodokļu kredītu EUR 921 752 apmērā, kas atbilst 10 % no kopējām atbilstīgām ieguldījumu izmaksām saistībā ar šo projektu.

(12) Par pasākumu tika paziņots saskaņā ar Portugāles modernizācijas atbalsta, kā arī tautsaimniecības subjektu starptautisku paplašināšanas programmu (*). Šī programma paredz sniegt atbalstu lieliem uzņēmumiem, par ko jāziņo atsevišķi.

(13) Portugāles iestādes paskaidroja, ka atbalsta pieprasījums tika iesniegts 2000. gada 31. martā. Projektu īstenoja tieši līdz šim datumam stratēģisku apsvērumu dēļ, pieņemot, ka tas būs tiesīgs saņemt atbalstu saskaņā ar attiecīgajiem Portugāles tiesību aktiem. Kavēšanās iekšēju iemeslu dēļ Portugāles iestādes par atbalstu paziņoja tikai 2004. gada janvārī.

III. IEKŠĒJAS PROCEDŪRAS PAMATOJUMS

(14) Komisija sava lēmumā uzsākt procedūru par šo lietu apgalvoja, ka tā izskatīs pasākumu, ņemot vērā EK Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto izņēmumu, lai noteiktu vai atbalstu var uzskatīt par tādu, kas veicina noteiktu ekonomisko aktivitāti, negatīvi neietekmējot tirdzniecības apstākļus apjomā, kas ir pret-runā kopējām interesēm.

(15) Komisija arī paziņoja, ka tā pārbaudīs pasākumu pēc kritērijiem, ko parasti izmanto izvērtējot atbalstu lieliem uzņēmumiem ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) projektos,

jo šī lieta ir līdzīga ieguldījumu atbalsta lietām ārpus Eiropas Savienības. Par pasākumu tika paziņots saskaņā ar Portugāles uzņēmumu starptautisku paplašināšanas programmu. Jāatzīmē, ka projekta īstenošanas un pieteikšanas laikā, Polija vēl nebija Eiropas Savienības dalībvalsts. Tādējādi ieguldījums kvalificējams kā ārvalstu tiešais ieguldījums saskaņā ar attiecīgo Portugāles atbalsta programmu.

(16) Šādos gadījumos Komisija parasti izsver atbalsta radīto labumu attiecībā uz tā ieguldījumu ES attiecīgās nozares starptautiskajā konkurētspējas nodrošināšanā, kā arī attiecībā uz negatīvu ietekmi uz Kopienu, piemēram, ražošanas pārvietošana un nelabvēlīga ietekme uz nodarbinātību. Komisija arī ņem vērā atbalsta nepieciešamību, ņemot vērā riskus, kas saistīti ar projektu attiecīgajā valstī, kā arī MVU vajadzības un trūkumus. Vēl viens kritērijs attiecas uz iespējamo pozitīvo reģionālo ietekmi. Visbeidzot Komisija nepieļauj jebkādu atbalstu ar eksportu saistītām darbībām.

(17) Šajā saistībā Komisija atzīmēja, ka tā kā ieguldījumu veic Eiropas Savienības dalībvalstī, atbalsta ietekme uz Kopienas tirgu bija lielāka, nekā tā būtu, ja atbalsta projektu īstenoju trešā valstī.

(18) Komisija arī apsvēra, kāda būs ietekme uz nodarbinātību un citiem faktoriem attiecīgajos reģionos vai attiecīgajām ražošanas nozarēm abās dalībvalstīs, kā arī vai šis pats projekts saņems atbalstu no Polijas.

(19) Šaubas bija par to, vai atbalsts bija vajadzīgs un vai tas mudināja pieteicēju veikt ieguldījumus, jo projekts bija pabeigts vēl pirms ORFAMA lūdza valsts atbalstu. Visbeidzot, Komisija apsvēra vai projekts kvalificējams kā "sākotnējs ieguldījums" Komisijas valsts un reģionālā atbalsta pamatnostādnes⁽⁵⁾. Komisija lūdza Portugāli iesniegt apsvērumus un sniegt informāciju, kas varētu palīdzēt lietas izvērtējumā.

⁽⁵⁾ Skatīt 4.4. punktu Pamatnostādnes par reģionālo atbalstu (OV C 74, 10.3.1998., 9. lpp.). Saskaņā ar minētajām pamatnostādnēm sākotnējais ieguldījums ir ieguldījums pamatkapitālā, kas attiecas uz jauna uzņēmuma dibināšanu, esoša uzņēmuma paplašināšanu vai darbības uzsākšanu, kas paredz izmaiņas esoša uzņēmuma ražojumos vai ražošanas procesā (to racionalizējot, dažādojot vai modernizējot). Sākotnējo ieguldījumu nosaka pēc atbilstīgajiem izdevumu posteņiem (zeme, ēkas, rūpnīca/aprikojums, nemateriālie aktīvi un/vai algu izmaksas.

(* N 96/99 (OV C 375, 24.12.1999., 4. lpp.).

IV. PORTUGĀLES IESTĀŽU IESNIEGTIE APSVĒRUMI

- (20) Portugāles iestādes atzīmēja, ka, lai gan ieguldījums tika veikts Eiropas Savienībā, tas ir veicinājis ekonomisko saišu stiprināšanu ar Austrumeiropas tirgiem. Tās apgalvoja, ka ORFAMA, *Archimodé* un *Wartatex* atradās atbalstāmajos reģionos ar augstu bezdarba līmeni. Tekstilrūpniecībā ir nodarbināti 331 000 cilvēki Polijā un 95 446 cilvēki Portugālē. Bezdarba rādītāji Portugālē laikposmā no 2000. gada līdz 2003. gadam šajā nozarē samazinājās par 15 procenta punktiem. Portugāles iestādes uzskatīja, ka šajā kontekstā ORFAMA ieguldījums veicināja nodarbinātības saglabāšanu iepriekšējā līmenī abās valstīs, un tam būtu pozitīva ietekme attiecīgajos reģionos.
- (21) Portugāles iestādes arī uzskatīja, ka atbalsta nepieciešamību var attaisnot ar faktu, ka tas bija uzņēmuma ORFAMA tiešs ārvalstu ieguldījuma projekts. Tam bija vajadzīgi ievērojami līdzekļi EUR 9 217 516 apmērā, no kuriem EUR 8 978 362 tika finansēti no aizņēmumiem bankās, bet atlikušo daļu sedza paša uzņēmuma kapitāls. Atbalsts kompensētu ORFAMA ieguldītos līdzekļus.
- (22) Projekta uzdevums ir arī modernizēt Polijas uzņēmumu ražošanas un informācijas tehnoloģijas, ņemot vērā pieaugošo ražīgumu un ražojumu kvalitāti un energoefektivitāti. ORFAMA paredzēja mainīt rūpniecības iekārtas. Pēc Portugāles iestāžu domām projekts tādējādi veicina ekonomisko aktivitāti EK Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.
- (23) Noslēgumā, Portugāles iestādes apgalvoja, ka atbalstam nebūs negatīva ietekme uz Kopienas iekšējo tirdzniecību. Minētais ieguldījums vienkārši konsolidē iepriekš nodibinātas komerciālas attiecības no apakšlīguma formas pārejot uz īpašuma tiesībām. Lai pamatotu šo argumentu, Portugāles iestādes sniedza statistikas ziņas, kas liecina, ka laikposmā no 1999. gada (ieguldījuma laiks) līdz 2003. gadam ORFAMA pārdošanas apjomi Polijā bija stabili. Tajā pašā laikposmā ORFAMA kopējie pārdošanas apjomi ES samazinājās.
- (24) Līdzīgi Polijas attiecīgo ražojumu eksports uz ES šajā laikposmā samazinājās.
- (25) Komentāri no trešām personām netika saņemti.

V. IZVĒRTĒJUMS

Valsts atbalsta esamība EK Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē

- (26) Saskaņā ar EK Līguma 87. panta 1. punktu "ar kopējo tirgu nav saderīgas nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem, un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."
- (27) Komisija 2004. gada 6. decembra lēmumā secināja, ka minētais atbalsts attiecas uz EK Līguma 87. panta 1. punkta darbības jomu šādu iemeslu dēļ: palīdzot ORFAMA veikt ieguldījumu Polijā, pasākums, par kuru paziņots Komisijai, dod priekšroku kādam uzņēmumam vai kādu preču ražošanai; attiecīgajā ražošanas nozarē (tekstilrūpniecība) ir ievērojam tirdzniecības aprīte Eiropas Savienībā un tādējādi atbalsts var kropļot konkurenci; atbalsts ir finansēts no valsts līdzekļiem. Šos secinājumus Portugāles iestādes nav apstrīdējušas un tādējādi tie ir atzīti.

Atbalsta atbilstība EK Līgumam

- (28) Komisija norādīja, ka tā izvērtēs atbalsta atbilstību EK Līgumam, ņemot vērā 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto izņēmumu, saskaņā ar kuru ir atļauts atbalsts, kas "veicina konkrētu saimniecisko darbību", negatīvi neietekmējot tirdzniecības apstākļus apjomā, kas ir pretrunā kopējām interesēm. Tādēļ Komisijai jāizvērtē vai atbalsts veicinās gatavu trikotāžas izstrādājumu un apģērbu ražošanu un/vai citas ekonomiskās darbības Eiropas Savienībā, negatīvi neietekmējot tirdznieciskās attiecības dalībvalstu vidū.
- (29) Lēmuma uzsākt procedūru Komisija arī atzīmēja, ka tā ņems vērā noteiktus kritērijus, ko tā ir piemērojusi iepriekšējās lietās par atbalstu lieliem uzņēmumiem tiešo ārvalstu ieguldījumu projektiem (skatīt 16. punktu), ar mērķi noteikt līdzsvaru starp atbalsta pozitīvo devumu, veicinot attiecīgās ES ražošanas nozares starptautisko konkurētspēju (tas ir, atbalsta attiecība pret projekta risku valstī, kurā veikts ieguldījums), un iespējamo negatīvo ietekmi uz ES tirgu.

Atbalsta nepieciešamība

- (30) Kā valsts atbalsta tiesību aktu vispārējais princips, lai atbalsts atbilstu kopējam tirgum, atbalstam jāveicina tā saņēmēja papildu aktivitāti, kas nebūtu iespējama bez atbalsta. Pretēja gadījumā atbalsts kropļo konkurenci, nedodot pozitīvu ietekmi.
- (31) Jau lēmumā uzsākt procedūru Komisija šaubījās vai ORFAMA vajadzīgs atbalsts, lai veiktu ieguldījumu.
- (32) Saskaņā ar pieejamo informāciju ORFAMA ir veiksmīgs ražotājs ES tirgū, kas ražo labi zināmu zīmolu preces, kā arī sava zīmola ražojumus. Portugāles iestādes apgalvoja, ka šis bija ORFAMA pirmais ārvalstu tiešā ieguldījuma projekts un, ka projekts ietvēra riskus, kas saistīti ar Polijas tirgus strukturāliem un cikliskiem aspektiem (konkrēti – Polija risināja sarunas par pievienošanu Eiropas Savienībai) un apstākļiem, kas attiecas uz pašu ieguldītāju un tā izcelsmes valsti. Tomēr iestādes nav norādījušas precīzu šo risku būtību.
- (33) Portugāles iestādes arī uzskatīja, ka atbalsta nepieciešamību var attaisnot ar faktu, ka tas bija uzņēmuma ORFAMA tiešs ārvalstu ieguldījuma projekts. Tomēr Komisija atzīmē, ka ORFAMA darījumu attiecības ar *Archimode* un *Wartatex* sākās deviņdesmitajos gados, kad ORFAMA sāka ražot apģērbus ar apakšlīgumiem ar šiem uzņēmumiem. Šie divi Polijas uzņēmumi 1995. gadā jau veidoja 30 % no ORFAMA apgrozījuma. Tādēļ ORFAMA jau bija zināma šo uzņēmumu darbība vēl pirms projekta un tādējādi arī pieredze Polijas un starptautiskajā tirgū. Atbalsta saņēmēja mērķis paplašināt ražošanu un iegūt piekļuvi Polijas un tās kaimiņu tirgiem jau bija daļēji sasniegts pirms uzņēmums lūdza piešķirt atbalstu. Portugāle apstiprināja šādu izvērtējumu, kad tā minēja, ka ORFAMA lēmumu ieguldīt Polijā daļēji noteica ziņas, ka atbalsta saņēmējam ir zināšanas par Polijas tirgu un uzņēmumu, ko tas iegādājās, tādējādi samazinot ar ieguldījumu saistītos riskus. Tādēļ Komisija uzskata, ka minētais ieguldījums faktiski bija finanšu darījums par Polijas uzņēmumu pirkšanu jau pastāvošu darījuma attiecību

kontekstā, un nevis pēc būtības jauns ieguldījums ārvalstī ⁽⁶⁾.

- (34) Komisija arī uzsver, ka ORFAMA pieteicās atbalstam tikai pēc tam, kad projekts jau bija pabeigts un tādējādi nebija atbilstošs “stimulējošai ietekmei”, kas ir kritērijs, ko paredz Kopienas noteikumi par valsts reģionālo atbalstu ⁽⁷⁾. Tā arī atzīmē, ka acīmredzot ORFAMA spēja finansēt ieguldījumu no paša līdzekļiem un aizņēmumiem, kurus uzņēmums paņēma pirms pieteicās atbalsta saņemšanai.
- (35) Attiecīgi Komisija secina, ka Portugāle nav pierādījusi, ka atbalsts ir nepieciešams, lai kompensētu kādu specifisku risku, kas saistīts ar projektu.

Atbalsta ietekme uz kopējo tirgu

- (36) Komisija iepriekšējās lietās ir pieturējusies pie viedokļa, ka atbalsts tiešam ārvalstu ieguldījumam var stiprināt atbalsta saņēmēja vispārējo finanšu un stratēģisko stāvokli un tādējādi ietekmēt tā relatīvo pozīciju attiecībā uz konkurentiem ES tirgū ⁽⁸⁾.
- (37) Portugāle šajā sakarā apgalvoja, ka ieguldījuma mērķis ir ļaut ORFAMA paplašināt ražošanu, kas sasniegusi iespēju robežas Portugālē, un celt darba ražīgumu, izmantojot zemākas izmaksas un labāk apmācītu un gados jaunāku darbaspēku Polijā. Tomēr saskaņā ar Portugāles iestāžu informāciju šis projekts arī veicina Eiropas attiecīgās ražošanas nozares stiprināšanu, palielinot ES izcelsmes ražojumu piegādi un veicinot ES zīmolus, ņemot vērā pieaugošo importa konkurenci. Portugālei, piešķirot atbalstu tādiem uzņēmumiem kā ORFAMA (un netieši *Archimode* un *Wartatex*) ir būtiski nodrošināt, ka ES tekstilrūpniecība ir konkurētspējīga ES un starptautiskajos tirgos.

⁽⁶⁾ Līdzīgs princips kā 4.4. punktā Pamatnostādnēs par reģionālo atbalstu, kas attiecas uz “sākotnēju ieguldījumu”; skatīt 5. zemsvītras piezīmi.

⁽⁷⁾ Skatīt 4.2. punktu pamatnostādnēs par valsts reģionālo atbalstu, kurā minēts, ka pieteikums par atbalstu jāiesniedz pirms projekta sākšanas, lai nodrošinātu, ka pastāv vajadzīgais stimulē; skatīt 5. zemsvītras piezīmi.

⁽⁸⁾ Skatīt Komisijas Lēmumu 1999/365/EK lietā C 77/97 (*Austrian Lift GmbH – Doppelmayr*).

- (38) Komisija atzīmē, ka minētais ieguldījums ir Polijā, kas tagad ir ES dalībvalsts. Atbalsts ietekmētu nozari (tekstilrūpniecību), kas pašreiz pārdzīvo importa liberalizāciju 2005. gada janvārī. Citi ES uzņēmumi būtu ieinteresēti paši veikt reorganizāciju līdzīgi kā ORFAMA un tādējādi atbalsts dotu ORFAMA priekšrocības salīdzinot ar uzņēmumiem, kas šādu atbalstu nesaņem.
- (39) Portugāle arī uzsvēra, ka atbalsts veicinās nodarbinātību attiecīgajos Portugāles reģionos (attiecīgi Bragā un Lodzā), kas ir atbalstāmie reģioni ar augstiem bezdarba rādītājiem (skatīt 20. punktu), bet nenorādīja kādā veidā atbalsts ietekmētu nodarbinātību šajos reģionos.
- (40) Visbeidzot Komisija atzīmē – pat ja uzņēmumam ORFAMA būtu pozitīva ietekme uz attiecīgajiem reģioniem (kas netika parādīts) to principā nevar attiecināt uz atbalstu, jo kā iepriekš paskaidrots, atbalstam nav sekmējošas ietekmes šajā gadījumā, jo projektu pabeidza pirms ORFAMA lūdza atbalstu, kas nebija izšķirošs ieguldījuma īstenošanā.
- (41) Izvērtējot atbalsta atbilstību, Komisija pievērš īpašu uzmanību līdzsvaram starp pozitīvu un negatīvu ietekmi, vai atbalsta pozitīvie aspekti attiecībā uz Kopienu sedz negatīvo ietekmi uz tirdzniecību un Kopienas tirgu. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija nav pārliecināta, ka piešķirot atbalstu uzņēmumam ORFAMA ieguldījumam Polijā, varēs palīdzēt uzlabot Eiropas rūpniecības konkurētspēju vai tam būs pozitīva ietekme attiecīgajos ES reģionos. Tieši pretēji, visticamāk atbalsts stiprinātu atbalsta saņēmēja pozīcijas uz konkurentu rēķina, kuriem nav šādas privilēģijas tirgu, ko raksturo intensīva konkurence un tirdzniecība. Tādēļ Komisija uzskata, ka atbalstam nav tādas pozitīvas ietekmes uz Kopienu, kas novērstu negatīvo ietekmi uz konkurenci un Kopienas tirgu.

VI. SECINĀJUMI

- (42) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka Portugāles iestādes nav pierādījuši, ka uzņēmumam ORFAMA atbalsts ir nepieciešams, lai veiktu minēto ieguldījumu. Tādējādi atbalstam ir vienkārši konkurenci kropļojoša ietekme kopēja tirgū, tas neveicina atbalsta saņēmēja papildu darbības. To ņemot vērā, nevar uzskatīt, ka atbalsts veicina ekonomisko aktivitāti EK Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, nelabvēlīgi neietekmējot tirdzniecības apstākļus tādā apjomā, kas būtu pretrunā kopējām interesēm, un tādēļ tas uzskatāms par nesaderīgu ar kopējo tirgu,

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

1. pants

Portugāles ierosinātā nodokļu atlaide EUR 921 752 apmērā uzņēmumam ORFAMA (*Organização Fabril de Malhas S.A.*) ieguldījumam Polijā nav saderīga ar kopējo tirgu, jo neatbilst EK Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktam, un tādēļ nav īstenojama.

2. pants

Lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2007. gada 7. martā

Komisijas vārdā —
Komisijas locekle
Neelie KROES